



TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Bymarka naturbarnehager

og

Trondheim eiendom

N-

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
14/2688/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
18.06.2014

Bymarka naturbarnehager (Lian og Kyvatnet naturbarnehager) - tilsyn 15.05.2014 etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 06.05.2014 tilsyn ved Bymarka naturbarnehager.

Tilstede ved befaringen var:

Siri Mette Petersen, enhetsleder Bymarka naturbarnehager
Kristmar Nordvik, fagleder Bymarka naturbarnehager
Olav Saarheim, driftsoperatør Trondheim eiendom
Per Vidar Melkvik, prosjektleder vedlikehold, Trondheim eiendom

Fra miljøenheten møtte:

Bente Løvlie Høier, sjefingeniør
Elin G. Aunet, rådgiver

Bakgrunn for tilsynet:

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret et elektronisk tilsyn ved alle barnehager i desember 2012. Dette tilsynet hadde fokus på:

- Avviksbehandling og revisjon av rutiner jfr §4 Internkontroll
- Kontroll av sikkerhet jfr §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap
- Smittevern og rutiner for lekevask jfr §17 Smittevern

Formålet med tilsynet 15.05.14 var å gjennomgå barnehagens svar ved elektronisk tilsyn og granske barnehagens fremlagte dokumentasjon.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*:

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Statens helsetilsyns veileder IS-2072 Miljø og helse i barnehagen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Beskrivelse av barnehagen

Lian natutbarnehage og Kyvatnet naturbarnehage utgjør til sammen den kommunale enheten Bymarka naturbarnehager. Ved Kyvatnet er det 19 plasser for barn under 3 år og 36 plasser for barn over 3 år. Ved Lian er det 6 plasser for barn under 3 år og 24 plasser for barn over 3 år. Kyvatnet holder til i kommunal bygning, mens Lian holder til i et hus eid av Lianlaget.

1. Oppfølging av elektronisk tilsyn desember 2012***Dokumentasjon av avvik (jf §4)***

Barnehagen benytter kommunens elektroniske avvikssystem (TQM avvikssystem) for melding av avvik til enhetsleder. Ansatte melder hovedsakelig avvik på SMS, som går inn i TQM. I noen tilfeller meldes avvik på e-post, disse blir da ført inn i TQM i tillegg. Rutiner for melding av avvik er skriftliggjort og gjennomgått i personalmøter, og det foretas jevnlig vurdering og diskusjoner omkring hva som skal meldes som avvik/forbedringsmeldinger og hva som meldes direkte til driftsoperatør.

Vaktmesterbok/liste benyttes for å melde punkter til driftsoperatør, som kvitterer ut gjennomførte tiltak.

Det ble ved tilsynet opplyst at alle skader på barn meldes skriftlig på eget skademeldingsskjema og på samlelister som sendes forsikringselskap hver 3.mnd. Utfylte skademeldingsskjema oppbevares i tillegg samlet i perm Enkelthendelser gjennomgås i møter med arbeidsmiljøgruppa ved enheten (AMG) eller personalmøter.

Retting av bygningsmessige avvik (jf §4)

Det ble ved tilsynet opplyst at det for Kyvatnet naturbarnehage foreligger flere meldte bygningsmessige avvik som ikke er rettet. Avvik som ble tatt opp ved tilsynet var:

- Oppsprekket gulvbelegg i flere rom, både i skjøter og midt på gulvene.
- I mattesonen i grovgarderoben for storbarn er det bulker/buler.
- Manglende solavskjerming på storbarnsbasen.
- Takoverbygg med lekkasje og kondens med påfølgende isdannelseog/eller istapper.

Alle disse avvikene er meldt til Trondheim eiendom. De bygningsmessige avvikene er ført i rapporten under rapportens pkt 2 *Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler og uteområde.*

Gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (jf §4)

Barnehagene har utarbeidet en samling av rutiner kalt "HMS i skogen". Denne er revidert i 2014 og gjennomgått av alle ansatte i barnehagene. To ganger i året gjennomfører barnehagene sikkerhetsuker, hvor relevante rutiner gjennomgås og revideres ved behov. En del av de skriftlige rutiner ligger i kommunens elektroniske kvalitetssystem Kvaliteket, og rutinene revideres da årlig på bakgrunn av varsel fra systemet. Informasjon om endringer av rutiner sendes ut til alle ansatte på e-post.

Barnehagen har under utarbeidelse et årshjul for HMS. Årshjulet bør generelt vise alle systematiske kontroller og gjennomganger som har betydning for barnas arbeidsmiljø, som førstehjelpskurs, brannvern, vernerunder, sikkerhetskontroller inne og ute, gjennomgang av IK-mat og gjennomgang av rutiner knyttet til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. samt gjennomgang av meldte avvik.

Barnehagens ledelse bør gjennomgå Statens helsetilsyns veileder IS-2072 "Miljø og helse i barnehagen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler" fra april 2014 og revidere sine rutiner i samsvar med denne.

Sikkerhet på innendørs lekeareal (jf §14)

Ledelsen og verneombudene på de to barnehagene gjennomfører hver høst kontroll av sikkerhet for barn på innendørs lekeareal. Det benyttes detaljert sjekklister, og kontrollen dokumenteres gjennom utfylling av sjekklister. Eventuelle avdekte avvik fra disse rundene følges opp gjennom den tidligere beskrevne avvikhåndteringen.

Sikkerhet på utelekeplass (jf §14)

Kommunens lekeplasskontrollører foretar kontroll av barnehagens lekeplassutstyr en gang hvert år. Trondheim eiendom la fram dokumentasjon på sist gjennomførte lekeplasskontroll fra 30.08.13 (Lian) og 03.09.13 (Kyvatnet) ved tilsynet. Ved Lian er det kun et huskestativ, og det ble ikke anmerket feil på dette ved siste kontroll. På Kyvatnet viste rapporten anmerking av en B-feil (trapp inntil utendørs terrengsklie) og 5 C-feil. Barnehagens ledelse var ikke kjent med B-feilen og status på denne. Barnehagens ledelse opplyste ved tilsynet 15.05.14 at forholdene har vært slik siden barnehagen ble tatt i bruk i oktober 2007, men at det ikke er iverksatt tiltak. Det er ikke tilfredsstillende at en B-feil har eksistert i 7 år uten å bli rettet og uten at det er gjennomført risikovurdering eller iverksatt avbøtende tiltak. Barnehage og lekeplasskontrollør må foreta risikovurdering som grunnlag for tiltak. Videre må det beskrives avbøtende tiltak og fremdriftsplan for eventuell permanente tiltak.

Avvik nr 1 . Det foreligger ikke tilstrekkelig risikovurdering og beskrivelse av avbøtende tiltak for B-feil på terrengsklie på uteområdet på Kyvatnet.

For å rette avviket må barnehagen og lekeplasskontrollør foreta risikovurdering som grunnlag for tiltak. Videre må det beskrives avbøtende tiltak og fremdriftsplan for eventuell permanente tiltak.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 9 Utforming og innredning og § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap

Kommunens interne rutiner for kontroll av sikkerhet på lekeplass som beskrevet i Kvaliteket følges (sist revidert 09.04.13). Dette innebærer daglig kontroll av utelekeplassen utført av barnehagens ansatte, månedlig ettersyn av driftsoperatør, vårkontroll av lekeplass utført av driftsoperatør og representant fra enheten samt årlig ettersyn utført av lekeplasskontrollør.

Trondheim eiendom gikk over fra papirbasert system for sine kontroller til nettbrett i 2013/2014. Dette gjør at dokumentasjon som tidligere ble lagret og oppdatert i perm ved barnehagen, nå kun er tilgjengelig elektronisk. Trondheim eiendom må sammen med barnehagens ledelse avklare hvordan rapport fra årlig ettersyn med lekeplassen og oppfølging av denne skal gjøres kjent for barnehagen.

Det ble ved tilsynet fremlagt rutinebeskrivelse og sjekkpunkter for barnehagens daglige kontroll av utelekeplassen. Kontrollen dokumenteres på kvitteringsliste og eventuelle avvik meldes i TQM eller i driftoperatørperm.

Førstehjelpskompetanse (jf §15)

Enheten arrangerer førstehjelpskurs for alle ansatte annet hvert år. I tillegg gjennomføres livredderkurs hvert år. Barnehagens ledelse har oversikt over de ansattes kompetanse på førstehjelp.

Vask av leker (jf §17)

Barnehagene har etablert rutiner som innebærer vask av leker som barna ofte putter i munnen minst hver 14. dag, samt hyppigere vask ved utbrudd av sykdom. Det foreligger kvitteringsliste ved avdelingene. Rutinene er i tråd med retningslinjer fra Folkehelseinstituttet og miljøenheten som angir en minstefrekvens på lekevask hver 14. dag for leker som puttes ofte i munnen

2. Forhold avdekket ved befarings av barnehagens lokaler og uteområde

Rengjøring og vedlikehold

Som beskrevet i rapporten pkt 1 om retting av bygningsmessige avvik, er gulvene flere steder på Kyvatnet barnehage oppsprukket. Dette vil vanskeliggjøre et tilfresstillende renhold. Ved rengjøring vil det lett kunne komme fukt i slike sprekker, som vil kunne gi grobunn for muggvekst.

Avvik nr 2: Gulv på Kyvatnet er oppskrukket flere steder.

For å rette avviket må det iverksettes tiltak som sikrer hele renholdsvennlige gulv.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v §§ 9 utforming og innredning, 13 Rengjøring og vedlikehold og 19 Inneklima, luftkvalitet.

I garderobe i sokkelen på Lian var mattesonen i grovgarderoben slitt med relativ kort bust. En matte som er for gammel vil ikke i tilfredsstillende grad hindre transport av fukt og skitt inn i barnehagens lokaler. Dette vil kunne gi dårligere luftkvalitet, som igjen kan føre til helseplager hos brukerne av bygget. I tillegg vil mer transport av fukt og skitt inn i barnehagen føre til økt slitasje av gulvbelegg.

Avvik nr 3: Mattesoner i grovgarderobes i sokkel på Lian er nedslitt.

For å rette avviket må det etableres mattesone i grovgarderoben som hindrer transport av fukt og skitt inn i barnehagen.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v §§ 9 utforming og innredning, 13 Rengjøring og vedlikehold og 19 Inneklima, luftkvalitet.

I mattesonen i grovgarderoben storbarn på Kyvatnet er det bulker/buler. Mattesonen er relativ nylagt, men i følge barnehagens ledelse oppsto det etter kort tid bulker/buler. Trondheim eiendom opplyste ved tilsynet at det mistenkes at årsaken til dette er bevegelser i bygget (bygd opp av moduler). Slik mattesonen framsto ved tilsynet anses den å ha ønsket effekt på hindring av transport av fukt og skitt inn i barnehagen. Det bør imidlertid undersøkes hva årsaken til bulingen er og

kontrolleres at dette ikke skyldes fuktpåvirkning.

På Kyvatnet er inngangspartiet overbygd. Vinterstid oppstår det stadig lekkasje samt danning av kondens på underside av tak. Dette fører til tidvis ishinne på deler av plating og danning av istapper, noe som igjen vil kunne utgjøre en sikkerhetsrisiko.

Avvik nr 4: Fra takoverbygg ved inngangspart på Kyvatnet er det lekkasjer og kondensdannelse.

For å rette avviket må det iverksettes tiltak som hindrer lekkasjer og kondensdannelse som fører til danning av ishinne på gulvet og istapper fra taket.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v § 9 utforming og innredning, 13 Rengjøring og vedlikehold.

Sikkerhet på barnehagens innelekeområde.

Det ble ved befaringen funnet manglende skåldesperre på vannkraner ved flere tappesteder (kjøkken på både Lian og Kyvatnet og på stellebenk på stellerom Kyvatnet). Det må foretas en gjennomgang av barnehagens innelekeområde, og avdekkede avvik må rettes.

Avvik nr. 5: Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt ved Lian og Kyvatnet barnehager.

For å rette avviket må det foretas en gjennomgang av barnehagens innelekeområde, og avdekkede avvik må rettes.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Inneklima/luftkvalitet

På Storbarnsbasen på Kyvatnet mangler tilfredsstillende solavskjerming. Dette medfører ifølge barnehageledelsen tidvis høy romtemperatur og sjenerende lysforhold.

Avvik nr 6: Det mangler tilfredsstillende solavskjerming på solutsatte fasader på storbarnsbasen på Kyvatnet.

For å rette avviket må det etableres solavskjerming på solutsatte fasader.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 19 Inneklima/luftkvalitet.

På Lian benyttes innredet stabbur til førskoleklubb et par timer hver uke. Dette er ikke en del av barnehagens leke- og oppholdsareal (LOA), men kun et tilleggsareal. Rommet er ikke ventilert, og det bør utarbeides rutiner for lufting av lokalet i forbindelse med barnas opphold der. Det bør også iverksettes tiltak for å tette sprekker mellom gulv og vegg der det kan samles støv og skitt.

Lydnivå

Ved Lian ble det på storbarnsbasen observert forhøyet lydnivå fra ventilasjonsanlegget i lokalene og på utelekeområdet. Miljøenhetens vurdering er at støynivået både innendørs og utendørs sannsynligvis overskrider grenseverdier i NS 8175 klasse D.

Avvik nr. 7: Det ble ved tilsynet observert forhøyet lydnivå fra ventilasjonsanlegget på storbarnsbasen på Lian.

Avvik nr. 8: Det ble ved tilsynet observert forhøyet lydnivå fra ventilasjonsanlegget på utendørs lekeareal på Lian.

For at avvikene skal rettes må det iverksettes tiltak for å redusere lydnivå fra aggregatet slik at det er i samsvar med kravene i byggeteknisk forskrift TEK og NS8175 klasse D. Det må fremlegges dokumentasjon i form av støymåling etter tiltak.

Avvikene er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §21 Lydnivå.

Miljøenhetens konklusjon

Tilsynet viste at Bymarka naturbarnehager har etablert et system for å fange opp og dokumentere behandling av avvik i samsvar med forskriftens bestemmelser. Barnehagens ledelse har videre lagt en plan for revidering av internkontrollsystemet som vil gi en bedre kontroll på oppfølging og videreutvikling av systemet.

Tilsynet avdekket behov for vedlikehold av bygningsmassen og uteområdet. Tilsynet avdekket 8 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 20.09.2014** på at avvikene er rettet.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Postmottak Oppvekstkontoret